

S E N T I N Ț Ă

În numele Legii

26 martie 2014

or.Căușeni

Judecătoria raionului Căușeni, Republica Moldova, instanță compusă din :

Președinte judecătorul Ion Sandu

Grefier Angela Huțu

cu participarea : acuzatorului de stat Maria Cojocar

apărătorului Dumitru Pălărie

a judecat în ședință publică cauza penală privind învinuirea *Ludmillei Vasile Popov*, IDPN 2002018013144, ns. la 02.09.1959 în r-nul Florești, locuitoare a or. Căușeni, str. Unirii 3B ap.40, studii superioare, specialist principal la DASPF Căușeni, căsătorită, fără antecedente penale, cetățeană a R.Moldova,- de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 (1) CP RM,

C O N S T A T Ă :

Conform rechizitoiului, Ludmila Popov este învinuită de Procuratura Anticorupție în aceea că, deținând în baza deciziei CR Căușeni din 15 iunie 2011 funcția de șef-interimar al DGASPF Căușeni, fiind în conformitate cu art. 123 al. (2) CP RM persoană publică, a admis abuzuri de serviciu în următoarele circumstanțe.

1. Din interes material și personal, acționând contrar pct. 11 al Regulamentului privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican și celor locale, aprobat prin HG RM nr. 1083 din 26.10.2000, a dispus la 16 septembrie și 19 octombrie 2011 perfectarea de către angajații din subordine Malai Aurelia, șef al serviciului asistență socială comunitară, Arnaut Maria, șef al serviciului îngrijire socială la domiciliu, Mihalache Lidia, asistentă socială din cadrul DGASPF, anchetelor sociale care ar confirma condițiile de trai și venitul familiei, în baza cărora se determină nevoia de ajutor material persoanelor vulnerabile, pe când acestea urmau a fi perfectate de către persoanele abilitate din cadrul administrației publice locale - Primăriilor.

Astfel, au fost întocmite anchete pentru acordarea ajutoarelor materiale persoanelor înrudite prin afinitate, - soacrei Serafima Popov și cumnatei Nelea Popov, cărora din casa Direcției li s-a eliberat ajutor material în sumă de 500 lei pentru procurarea produselor alimentare și 2500 lei pentru procurarea medicamentelor și achitarea serviciilor medicale.

2. Afându-se oficial în concediu de boală, în perioada 09-15.03.2011 și 19-27.05.2011, a dispus întocmirea foilor de parcurs pentru automobilul de serviciu, cu care ar fi parcurs 188 km, consumând 17,3 litri de combustibil, în sumă de 261,07 lei, iar în perioada 16-18 și 28-30.06.2011, în timpul aflării ei la seminare și conferințe, a decontat neîntemeiat combustibil în cantitate de 40,06 litri, în sumă de 612,92 lei, *deși pentru perioada respectivă au fost întocmite foi de deplasare, achitate din contul Direcției*, prejudiciind astfel bugetul cu 873,99 lei.

3. Ignorând prevederile art.6 din HG RM nr. 381 din 13.04.2006 cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare, în an.2011, le-a majorat ilegal angajaților Direcției sporul lunar pentru vechime în muncă, fiind calculat și achitat nejustificat salariu în sumă totală de 6487,87 lei mai mult, inclusiv: Arnaut Maria cu 1686,82 lei, Ivanova Svetlana cu 909,78 lei, Puică Liuba cu 405,48 lei și Schneider Mariana cu 3482,79 lei.

4. Contrar prevederilor art. 30 p. b) a Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare-recuperare, acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin HG RM nr. 372 din 06 mai 2010 :

- la 28.02.2011, a dispus acordarea biletului de reabilitare - recuperare gratuit cet. Plămădeală Elena, care este pensionară pentru limită de vîrstă și angajată în câmpul muncii, astfel urmînd să beneficieze de o reducere de doar 30% din costul biletului de tratament, fiind astfel cauzat un prejudiciu în sumă de 3428,78 lei;

- la 26.11.2010, 22.02.2011 și 29.03.2011, a dispus eliberarea biletelor de tratament gratuite respeciv cet. Rusu Valeriu, Pisleariuc Nicolae și Bicherscaia Natalia, care sunt invalizi de gr. III, neangajați în câmpul muncii și potrivit prevederilor art. 31 lit. b) a HG RM nr. 372 din 06 mai 2010 urmau să beneficieze de scutiri în proporție de 70% din costul biletului, urmînd să achite fiecare cîte 1469,48 lei, în total 4484,43 lei.

Astfel, Procuratura Anticorupție pretinde, că prin acțiunile ilicite ale inculpatei Popov Ludmila, DGASPF Căușeni, i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 18 014 lei, prin ce a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 al. (1) din CP RM - abuzul de serviciu, manifestat prin folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu în interes material și personal, cauzînd daune în proporții considerabile intereselor publice.

Inculpata Popov Liudmila a pledat nevinovată și a solicitat achitarea ei din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii. În apărarea sa inculpata a indicat că în cazul ajutorului social acordat Nelei și Serafimei Popov n-a avut loc încălcarea legislației.

Beneficiarei Popov Nelea i s-a acordat ajutor social ca familie numeroasă, în care sînt două persoane cu dizabilități, mama și un din copil. Tot în acea perioadă Popov Nelea a suportat intervenții chirurgicale, fapt confirmat documental și situația ei se încadrează în prevederile legale a persoanelor care au dreptul să beneficieze de ajutor din fondul social.

Serafima Popov a primit ajutor material în sumă de 500 lei ca veteran al muncii în sistemul social în legătură cu ziua profesională a lucrătorului social. Inițiativa respectivă aparține Consiliului raional. Direcția a prezentat lista veteranilor muncii care au activat în sistemul social, printre care figurează și Serafima Popov, aceasta având 30 ani activați în cadrul Direcției. De fapt a propus Consiliului de administrare acordarea unui ajutor material veteranilor în limitele minime - cîte 200 lei, însă Consiliul de administrare a considerat că este puțin și decis să acorde cîte 500 lei.

Nu neagă că anchetele sociale s-au întocmit în cadrul Direcției la indicația ei. În cazul Nelei Popov aceasta s-a făcut din motiv că ancheta socială, întocmită de către Larisa Malachi, asistent social din cadrul Primăriei Căușeni, care a fost prezentată Direcției, a dispărut. Avînd în vedere relațiile ei cu unele persoane din cadrul Direcției, a considerat că aceasta intenționat a fost tănuțită, or în registrul Direcției este indicată intrarea acesteia. În scopul restabilirii drepturilor persoanei, a dat indicații să fie întocmită altă anchetă socială. N-a solicitat aceasta asistentului social din cadrul Primăriei Căușeni Malachi Larisa deoarece ultima era în concediu.

Regulamentul nu prevede că anchetele sociale se perfectează strict doar de către asistentul social teritorial din cadrul Primăriilor. De 13 ani activează în Direcție și afirmă că anchete sociale au fost întocmite permanent și în cadrul Direcției, or DGASPF se consiedere autoritate publică de nivelul doi. La Direcție deseori parveneau petiții de la Fondul social republican cu indicația de a întocmi de urgență ancheta socială. Acestea se întocmeau în cadrul Direcției și se trimiteau la Fondul social și n-au fost cazuri ca acestea să fie calificate ca ilegale. Consideră că este important ca ancheta socială să fie obiectivă, să confirme starea socială a solicitantului de ajutor, condițiile de trai și venitul global al familiei, în baza cărora se determină nevoia de ajutor a persoanei (familiei) solicitante, precum și veridicitatea circumstanțelor expuse în cerere.

Mai mult ca atît, decizia cu privire la acordarea ajutorului social sau de respingere a cererii solicitantului nu aparține ei ca șef-interimar a DGASPF dar Consiliului de administrare din cadrul Consiliului raional.

Cu privire la cheltuielile pentru transport. Inculpata nu recunoaște că a folosit automobilul de serviciu în scopuri personale. Afirmă că deseori, cînd se afla în concediu medical sau în timpul zilelor de odihnă, era solicitată la serviciu. Astfel, în timp ce se afla în concediu medical, a fost solicitată de conducerea raionului să-i însoțească în delasarea organizată în S. Copanca. În alte cazuri, fiind în concediu medical, s-a deplasat în teritoriu, în scopul soluționării unor probleme de serviciu urgente.

În perioada 16-18 și 28-30 iunie 2011 a fost invitată să participe la seminare sau conferințe. S-a deplasat cu automobilul de serviciu deoarece înapoi acesta urma să transporte careva articole primite de la Centrul de reabilitare. În alt caz automobilul a transportat blanchete permise pentru activitatea direcției. Neagă că i-au fost recuperate cheltuielile de transport din contul Direcției în baza foilor de deplasare.

Privitor la adausurile la salariu. N-a decis unipersonal stabilirea adausurilor la salariu pentru vechime în muncă. Conform Regulamentului, în cadrul DGASPF Căușeni, activa comisia pentru calcularea vechimii în muncă, din care făcea parte responsabilul pe resursele umane, contabilul-șef, liderul sindical și dînsa ca conducător. Au examinat în comisie solicitările unor colaboratori privind recalcularea vechimii în muncă și s-a decis printr-un act, adoptat de comisie să se adauge procente la salariu pentru vechimea în muncă pentru Arnaut Maria, Puică Liba, Ivanova Svetlana și Șneider Mariana. Pînă la adoptarea actului au consultat o persoană din cadrul Direcției Revizie și Control, care a confirmat corectitudinea calculului stagiului de muncă și doar după aceasta dînsa a aprobat actul și l-a dat contabilului pentru executare.

În cadrul controlului i s-a explicat care sînt criteriile de calculare a stagiului, s-a convins că n-au decis corect și persoanele au restituit sumele primite suplimentar, în afară de Șneider Mariana, care la moment nu mai activa, fiind plecată peste hotarele țării. Astfel, inculpata susține că în cazul dat dînsa și comisia au admis o eroare.

Cu privire la biletele de reabilitare. Inculpata recunoaște că din eroare dar nu cu intenție, i-a eliberat lui Rusu Valeriu, invalid de gradul III, bilet de reabilitare gratis, acesta urmînd să achite 70% din costul biletului sau 1469 lei. În celelalte cazuri, inculpata respinge învinuirea ca fiind neîntemeiată.

Astfel, susține că Bicherscaia Natalia și Pisleariuc Nicolae întradevăr erau invalizi de gradul trei, însă la momentul beneficierii de bilete gratis au atins vîrsta de pensionare pentru limita de vîrstă și ca persoane neangajate în cîmpul muncii aveau dreptul la bilete de reabilitare pe gratis.

Plămădeală Elena deasemenea a atins vîrsta de pensionare. Mai mult ca atît, ultima a plecat ca însoțitor al unei persoane cu dizabilitate severă - a nepotului Mărgineanu Oleg, invalid de gr.I. Ultima nu era angajată în cîmpul muncii. Întradevăr lipsea înscrierea în carnetul de muncă că a fost eliberată, însă ultima a activat într-o întreprindere din Transnistria care a fost lichidată și nu are cine să-i facă încrierea respectivă dar faptul că aceasta întradevăr nu lucrează a fost certificat de către Primărie. Regulamentul prevede dreptul la însoțitor și dreptul acestuia la bilet de recuperare pentru însoțirea persoanelor cu dizabilitate severă de gradul I.

Fiind audiată în fața instanței de judecată, *Julea Svetlana*, șef-adjunct al Direcției Teritoriale Inspectare Financiară a Inspecției Financiare din subordinea Ministerului de Finanțe, a explicat că conform solicitării Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, împreună cu revizorul Versteac Raisa, a efectuat inspectarea activității DGASPF Căușeni pentru perioada 1 iulie 2010 -1 ianuarie 2012. Temei pentru dispunerea controlului a servit o petiție anonimă adresată CCCEC.

Controlul a stabilit, că contrar Regulamentului aprobat prin HG RM nr.1083 unele anchete sociale au fost întocmite nu de către persoanele din cadrul autorităților publice locale de nivelul întîi, adică de asitentul social și aprobate de către Primar, dar de către colaboratorii DGASPF, fiind aprobate de către șeful Direcției. N-a verificat necesitatea de-facto de ajutor a persoanelor în privința cărora s-au întocmit anchetele sociale, a verificat doar respectarea procedurii stabilirii ajutorului.

S-a mai constatat că Nelea Popov este rudă cu Ludmila Popov, precum și întocmirea anchetelor sociale de către colaboratorii DGASPF Căușeni unor persoane - foști lucrători a Direcției, cărora li s-a eliberat ajutor material social.

Controlul a stabilit că Ludmila Popov folosea automobilul de serviciu în scopuri personale, în perioada cînd se afla în concediu medical ori în deplasare la seminare sau confrințe, decontînd neîntemeiat cheltuieli pentru alimentarea automobilului cu combustibil, în sumă totală de 873,99 lei.

Controlul a constatat încălcarea prevederilor Regulamentului privind stabilirea indemnizației pentru vechimia în muncă. Conform acestui Regulament trebuie să fie formată o comisie din cadrul instituției din specialistul în resurse umane, contabilul instituției, președintele comitetului sindical și alte persoane, conducătorul instituției fiind președinte a comisiei. Responsabilitatea pentru corectitudinea deciziei în orice caz o poartă conducătorul instituției și contabilul șef.

S-a inspectat legalitatea eliberării foilor de odihnă și reabilitare. A constatat că Plămădeală Elena, pensionară pentru limită de vîrstă, dar angajată în cîmpul muncii, a beneficiat de bilet gratis, deși aceasta urma să achite 70% din costul biletului ceea ce constituie 3428,78 lei. Alte trei persoane erau invalizi de gradul trei, care beneficiau de o reducere de 70%, urmînd să achite cîte 30 % din costul biletelor, în total 4484,43 lei, dar li s-au eliberat bilete de reabilitare gratuite.

Martora Arnaut Maria a declarat că activează în cadrul Direcției în calitate de șef al Serviciului îngrijire socială la domiciliu din an. 2003. În afară de aceasta duce evidența resurselor umane din cadrul Direcției. Dînsa s-a consultat cu Larisa Osadci, colaborator din cadrul Direcției Revizie și Control, care i-a spus că are dreptul să i se facă recalcularea vechimii muncii. Conform stagiului de muncă pretinde că i se cuvinea 30% adaus la salariu. Din acest considerent a întocmit procesul verbal respectiv pentru ea și alți colaboratori, pe care l-a prezentat comisiei. Din comise făceau parte șefa direcției, liderul sindical, contabilul și dînsa în calitate de specialist pe resursele umane. Comisia a acceptat procesul-verbal, actul a fost semnat de toți membrii comisiei. Procesul verbal se mai aprobă de conducătorul instituției, semnătura fiind decisivă pentru contabil, care calculează salariu concret. Contabilul, fiind membru a comisiei, n-a avut obiecții la calcul. Consideră că corect i s-a calculat vechimea de muncă dar revizorul i-a spus că calculul este greșit, dînsa n-a contestat faptul și a întors banii.

Martora Malai Aurelia, specialist principal în cadrul DGASPF Căușeni, a explicat că în anul 2011 a fost angajată în funcție de șef al Serviciului asistență socială comunitară. În octombrie 2011 șeful interimar al direcției a emis un ordin, prin care a reorganizat comisia pentru acordarea ajutorului material din cadrul direcției. Prin ordinul respectiv a fost numită ca secretar al comisiei.

Conform fișei de post în atribuțiile ei intră îndeplinirea și altor sarcini și pe această bază, la indicația șefului interimar al Direcției, a întocmit anchete sociale pentru acordarea ajutorului material unor persoane social vulnerabile. Direct la direcție uneori se adresau persoane cu probleme grave de sănătate sau cu un grad sporit de vulnerabilitate și trebuia mai operativ să se întocmească anchetele sociale. A întocmit anchete sociale pentru aproximativ 20 persoane, fapt care este înregistrat într-un registru special dar nici una din acestea n-au fost declarate ilegale.

Prima anchetă a întocmit-o pentru Popov Nelea. I-a fost adus la cunoștință faptul că ancheta acesteia a fost întocmită de asistentul social al Primăriei dar a dispărut din cadrul direcției. Pentru a întocmi ancheta a făcut examinarea domiciliului, a verificat starea materială a beneficiarului, a administrat certificate de la medic, de la Primărie. După aceasta a întocmit ancheta socială, unde a indicat cele constatate. Ancheta întocmită a fost remisă cu tot pachetul de documente la fondul de distribuire. Confirmă că Popov Nelea era într-o stare critică, ultima în urma nașterii copilului, a avut probleme grave de sănătate și mai un copil cu dizabilitate. N-a știut că merge vorba de o rudă de a d-nei Popov Ludmila, s-a condus de interesul și nevoile beneficiarei. Persoana care întocmește ancheta este responsabilă personal de administrarea setului de documente și veridicitatea informației expuse în ancheta socială. Aceasta se mai verifică și se aproba de către șeful direcției.

Martora Moscalu Evghenia, felcer protezist în cadrul DGASPF Căușeni, a negat că ar fi întocmit vre-o dată anchete sociale la indicația doamnei Popova Ludmila. Nu cunoaște cine a întocmit ancheta socială pentru Popov Serafima.

Martora Malachi Larisa, asistent Social în cadrul Primăriei Căușeni, responsabilă de microcartierul or. Căușeni, a explicat că în obligațiunile ei intră și întocmirea anchetelor sociale pentru persoanele care domiciliază pe sectorul ei.

Popov Nelea este pe sectorul ei și confirmă că în 2011 a întocmit ancheta socială la cererea Nelei Popov, după care comisia Primăriei a acceptat nevoia de ajutor material. Ancheta socială întocmită și pachetul de documente cu procesul verbal le-a transmis la direcție pentru a-i acorda ajutor social, însă documentele au dispărut. A văzut ulterior ancheta întocmită de doamna Malai Aurelia, care este în fond aceeași ca și ancheta întocmită de ea. Nu ține minte dacă ea a întocmit ancheta socială pentru Serafima Popov. Știa că Nelea Popov este cumnata Ludmillei Popov, însă acest fapt n-a influențat asupra concluziilor din anchetă, deoarece situația Nelei Popov era una cunoscută, aceasta a suportat operații, este invalid, are trei copii, unul dintre care este invalid. Dacă ar fi rugat-o să întocmească repetat ancheta dispărută a Nelei Popov ar fi o întocmit-o.

Martor Popov Nelea a declarat că s-a adresat cu cerere pentru a beneficia de ajutor material în an. 2011 prin luna iunie-iulie din cauza că a avut o intervenție chirurgicală, are grad de invaliditate, trei copii minori, unul dintre care este invalid. A fost la asistentul social Larisa Malachi. După a doua operație a transmis toate documentele, dar nu poate spune cum deoarece a stat la pat și le-a dus soțul ei. După actele întocmite de Malachi Larisa n-a primit ajutor. S-a adresat suplimentar la direcție și doamna Malai Aurelia a venit acasă și a întocmit o altă ancheta și a primit ajutor. A aflat că prima anchetă a fost pierdută cu tot cu documentele prezentate.

Martor Focșa Ion a explicat că lucrează șofer la DASPF Căușeni de trei ani, inclusiv a lucrat în anul 2011. De regulă lua foia de parcurs pentru o săptămână. Pe foaia de parcurs șefa aplica semnătura și ștampila. Cînd lipsea șefa, persoana care o înlocuia punea semnătura și ștampila. Foile de parcurs le lua de fapt nu pentru el dar pentru funcționarii care se foloseau de automobilul de serviciu. El scria foile de parcurs dar semna persoanele care s-a folosit.

Cu automobilul de serviviu se deplasa cu funcționarii direcției prin oraș și prin satele din raion. De fiecare dată cînd lua automobilul din garaj contrasemna în registru. Era sau nu șefa la serviciu el ieșea la serviciu zilnic și pleca unde era necesar cu ceilalți colaboratori din cadrul direcției. Confirmă că deseori cînd șefa era în concediu medical s-a deplasat cu aceasta în diferite localități în interes de serviciu. Confirmă că a dus-o pe șefă la Chișinău la o conferință. În afara orelor de serviciu sau în scopuri personale automobilul n-a fost folosit. Semnătura din foaia de parcurs este a șefei Ludmila Popov, dar automobilul n-a fost folosit în scopuri personale.

Martora Popov Serafima a explicat că inculpata îi este noră. În DGASPF a acivat timp de 30 ani. Din 1991 este la pensie dar, fiind pensionară, a mai lucrat încă 10 ani. Din an. 2001 nu mai lucrează. Este pensionară a DGASPF Căușeni. De cînd este la pensie a beneficiat de ajutor material la ziua lucrătorului social în sumă de 500 lei. Nu ține minte cine i-a întocmit ancheta socială deoarece această persoană n-a lucrat cînd lucra dînsa și n-o cunoaște. Acest ajutor i s-a oferit ca veteran în sistemul social. Cunoaște persoane indicate în listă de acordare a ajutorului social, au lucrat împreună, toți sunt veterani.

Reprezentantul Consiliului Raional Tulei Veaceslav a susținut acțiunea civilă înaintată și a pretins următoarele. În rezultatul controlului la DGASPF Căușeni, efectuat în perioada cînd Ludmila Popov era șef-interimar, s-a stabilit că ultima, aflînduse în perioada 19-15.03.2011 și 19-27.05.2011 în concediu de boală, a dispus întocmirea foilor de parcurs petru automobilul de serviciu cu care ar fi parcurs 188 km sumă decontînd la cheltuieli 261,07 lei, iar în perioada 16-18 și 28-30.06.2011, în timpul aflării ei la seminar și conferințe, a decontat neîntemeiat combustibil în cantitate de 40,06 litri, în sumă de 612,92 lei, pentru alimentarea automobilului de serviciu, folosindu-l în scopuri personale.

Tot Popov Ludmila, ignorînd prevederile legale, a majorat neîntemeiat sporul pentru vechimia în muncă colaboratorilor direcției Arnaut Maria, Ivanova Svetlana, Puică Liuba și Șchneider Maria, prejudiciind bugetul cu 6487,87 lei.

Tot inculpata, folosindu-se de funcția exercitată, a eliberat gratis bilet de reabilitare Elenei Plămădeală, care era pensionară dar era angajată în cîmpul muncii, cauzînd un prejudiciu în sumă de 3428 48 lei. În aceeași perioadă dînsa a eliberat bilete de reabilitare gratuite lui Pisleariuc Nicolae, Natalia Bicherschi și Rusu Valeriu, care sunt invalizi de gr.III și dispuneau de scutiri de doar 30%, urmaînd să achite fiecare cite 1469 48 lei, astfel prejudiciind bugetul social cu 4484,43 lei.

La indicația Ludmillei Popov, au fost întocmite anchete sociale pentru acordarea ajutorului material de către colaboratorii Direcției, însă în conformitate cu instrucțiunile în domeniu anchetele sociale se alcătuiesc de către asistenții sociali din cadrul primăriilor. Consideră că ajutorul material alocat Nelei Popov și Serafimei Popov urmează a fi calificat ca fiind acordat incorect, iar sumele achitate trebuie reîncasate în bugetul raional de la inculpată dacă va fi stabilit în proces de judecată că este vinovată, or bugetul DGASPF este parte componentă a bugetului raional.

Insistă că prin acțiunile sale Ludmila Popova a cauzat DGASPF un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 17 937, 93 lei, din care a o parte a fot restituit dar a rămas nerestituită suma de 11 932, 93 lei și Consiliul raional solicită înasarea sumei prejudiciului nerecuperat în bugetul raional.

Învinuirea Ludmillei Popov se mai întemeiază pe următoarele probe:

- *Actul de inspectare a unor aspecte economico-financiare la DGASPF Căușeni* din 03.02.2012, care a cuprins perioada dintre 01.07.2010 - 01.01.2012, controlul stabilînd unele deficiențe ale sistemului de management financiar și control:

1. Contrar prevederilor pct.30, 31, 35, 36 din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare-recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat conform HG nr.372 din 06.05.2010, Ludmila Popova i-a scutit neîntemeiat, integral, de plata costului biletelor de reabilitare medicală la Centrul „Victoria” pe 4 persoane (pensionari pe limită de vîrstă, persoane cu dizabilități de gr. III), prejudiciind bugetul social cu 7837,22 lei.

Plămădeală Elena, pensionară pe limita de vîrstă, angajată în cîmpul muncii (carnetul de muncă JIT 0433672), a beneficiat gratis de biletul nr.000832 din 03.03.2011 (10.03.2011-30.03.2011), însă aceasta urma să achite 70% din costul biletului de tratament, ceia ce constituie 3428,78 lei (4898,27x70%).

Persoanele cu dizabilități de gr. III Pîslariuc Nicolae, Rusu Valeriu, Bicherscaia Natalia, neangajate în cîmpul muncii, au fost scutite integral de plata biletelor de tratament, însă acestea urmau să achite 30% din costul biletelor, ceia ce constituie în total 4484,43 lei (4898,27 x 30% x 3 persoane).

2. Urmare a verificărilor efectuate la retribuirea muncii s-au depistat unele abateri de la actele legislative și normative în vigoare unor angajați.

Contrar art. 6 din HG RM nr.381 din 13.04.2006 cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare, în an. 2011, angajaților Direcției le-a fost majorat neîntemeiat sporul lunar pentru vechime în muncă, fiind calculat și achitat nejustificat un spor la salariu în sumă totală de 6484,87 lei (Arnaut Maria - 1686,82 lei; Ivanova Svetlana - 909,78 lei, Puică Liuba - 405,48 lei, Schneider Mariana - 3482,79 lei).

3. La întocmirea unor anchete sociale, care confirmă starea socială, condițiile de trai și venitul global al familiei, în baza cărora se determină nevoia de ajutor a persoanei (familiei) solicitante, precum și veridicitatea circumstanțelor expuse în cerere, au fost antrenați angajații Direcției (șeful serviciului asistență socială comunitară Malai Aurelia, șeful serviciului îngrijire socială la domiciliu Arnaut Maria, felcer-protezișt Moscalu Eugenia), fapt care contravine prevederilor pct. 11 din Regulamentul privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican și fondurilor locale de susținere socială a populației și modul de încasare a plăților în aceste fonduri, aprobat prin HG RM nr.1083 din 26.10.2000.

Astfel, au fost întocmite anchete pentru acordarea ajutoarelor materiale persoanelor înrudite prin afinitate cu d-na L.Popov: soacrei Popov Serafima, cumnatei Nelea Popov, cărora conform deciziilor Consiliului de administrare a Fondului local de susținere socială a populației nr.23 din 22.09.2010 și 12/1 din 20.10.2011 li s-a eliberat din casa Direcției ajutor material, respectiv: 500 lei pentru procurarea produselor alimentare; 2500 lei pentru procurarea și achitarea serviciilor medicale.

4. În perioada supusă inspecției șeful interimar al Direcției, d-na L.Popova, s-a aflat în concediu medical pe perioada 09.03.2011 - 15.03.2011, 19.05.2011 - 27.05.2011. Însă în timpul concediului medical, conform foilor de parcurs BM 748331 din 19-20.05.2011, BM 748332 din 23-25.05.2011, BM 748333 din 26-31.05.2011, BM 743323 din 09.12.03.2011, d-na L. Popov a folosit automobilul de serviciu parcurgînd total 188 km, astfel consumînd 17,3 litri combustibil în sumă de 261,07 lei.

În perioada 16-18.06.2011 și 28-30.06.2011, în timpul participării la seminare, conferințe, d-na L.Popov a decontat neîntemeiat combustibil în cantitate de 40,06 litri în sumă de 612,92 lei. (f.d. 17-59,117-119, 132-138).

- *Anchetele sociale, dosarele de acumulare a persoanelor invalide și pensionare pe limită de vîrstă, care au beneficiat de bilete de recuperare-reabilitare la Centrul medical "Victoria" din Sergheevca. (f.d.- 267-269).*

Legislația pertinentă. CP RM. Art. 123. (în red. Legii în vigoare la data săvîrșirii faptelor incriminate) (1) Prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Art. 123. (în redacția LP245 din 02.12.11, MO25-28/03.02.12 art.77) (2) Prin persoană publică se înțelege: *funcționarul public*, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; *persoana autorizat ă sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.*

Articolul 327. (în vigoare la comiterii faptelor incriminate) (1) Folosirea intenționată de către *o persoană cu funcție de răspundere* a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, - se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, *în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.*

Articolul 327. [modificat prin LP245 din 02.12.11, MO 25-28/03.02.12 art.77] (1) Folosirea intenționată de către *o persoană publică* a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, - se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, *în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.*

Soluțiile propuse de părți. Procurorul s-a pronunțat pentru a o recunoaște culpabilă pe Popov Ludmila de săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 327 (1) CP RM pe toate capetele de învinuire, condamnarea inculpatei la amendă în mărime de 200 unități convenționale (4 000 lei), cu privarea ei de dreptul de a ocupa funcții de conducere în DGASPF pe un termen de 2 ani. Admiterea acțiunii civile în limitele înaintate de reprezentantul Consiliului raional Căușeni, cu dispunerea încasării silite de la inculpată în contul bugetului raional prejudiciului nerecuperat - 11 932,93 lei.

Reprezentantul Consiliului raional a susținut poziția acuzatorului de stat atît în latura penală cît și în latura civilă.

Apărarea și inculpa au pledat pentru pronunțarea unei sentințe achitare din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

Soluția instanței de judecată.

Apreciind în coraborare probele administrate și raportîndu-le la prevederile legislației procesual-penale, instanța de judecată ajunge la concluzie că învinuirea formulată inculpatei Popov Ludmila în prezenta cauză penală este nefondată.

Potrivit art. 327 al. (1) CP, în red. Legii în vigoare la data săvîrșirii faptelor incriminate, se urmăreau penal cazurile de „*folosire intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*”, iar în red. Legii în vigoare la data judecării cauzei, se urmăresc penal aceleași fapte, săvîrșite de *către o persoană publică*”. Astfel, nu provoacă îndoială faptul că inculpata, fiind persoană cu funcție de răspundere și în același timp avînt statut de persoană publică, era și este subiect al infracțiunii prevăzute la art. 327 al. (1) CP RM atît la data săvîrșirii faptelor incriminate cît și la data judecării cauzei penale.

Obiect al infracțiunii prevăzute la art. 327 al. (1) CP îl constituie relațiile referitoare la buna desfășurare a activității organelor autorităților publice și îndeplinirea de către persoanele publice a atribuțiilor lor de serviciu în mod corect, cu respectarea legislației și intereselor legale ale persoanelor fizice și juridice. Latura obiectivă a infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu se realizează prin acțiuni (în cazul îndeplinirii defectuoase a unui act) sau prin inacțiuni (în cazul neîndeplinirii unui act care urma să fie îndeplinit). Însă neîndeplinirea sau îndeplinirea în mod defectuos a unui act de către persoana publică trebuie să aibă neapărat la bază un interes material ori alte interese personale și o condiție obligatorie - că aceste acțiuni sau inacțiuni să cauzeze daune considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice sau juridice, or dacă aceste urmări lipsesc sau nu se constată existența interesului material ori a unui alt interes personal al persoanei publice, nu survine răspunderea penală în baza art. 327 al. (1) CP.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 327 al. (1) CP se realizează *numai cu intenție*. Intenția poate fi directă sau indirectă, în dependență de faptul dacă făptuitorul prevede că acțiunea sau inacțiunea sa va aduce atingere de proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dorește sau acceptă survenirea acestora (*intenție directă*), ori urmărește pasiv producerea acestui rezultat, manifestând indiferență (*intenție indirectă*). *Imprudența, neglijența, eroarea sau alte acțiuni ce se datorează incompetenței* făptuitorului, nu cad sub incidența infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu.

Prin *interes material* se înțelege ideea prin care făptuitorul urmărește scopul de a dobândi bunuri materiale, bani sau alte avantaje patrimoniale în folosul său pentru îndeplinirea sau neîndeplinirea abuzivă a atribuțiilor sale de serviciu, dacă aceasta nu cade sub incidența corupției pasive. Prin *alte interese personale* se înțelege dorința făptuitorului de a avea sau de a obține pentru sine alte avantaje nepatrimoniale, prestări de servicii, acceptare de funcții sau protecție de serviciu, etc..

Infracțiunea se consideră consumată în cazul în care, în urma acțiunii sau inacțiunii făptuitorului, au survenit urmările indicate în lege – *daune de proporții considerabile sau lezarea considerabilă* a unui drept al persoanei fizice sau juridice dacă se constată (*condiția obligatorie*) *legătura causală directă* între acțiunile sau inacțiunile făptuitorului, ca persoană publică, competențele acesteia, date prin lege sau printr-un act subordonat legii, și *urmările survenite*.

Intenția făptuitorului, interesul material ori un alt interes personal, daunele în proporții considerabile, lezarea considerabilă a unor drepturi ale persoanei fizice sau juridice, legătura dintre competențele persoanei publice și urmările survenite, sînt indici care se manifestă în forme exteriorizate, în fapte concrete sau urmări materiale și organul de urmărire penală poate și este obligat să le probeze, nu să le presupună.

Astfel, acuzarea de stat a pretins că Popov Ludmila, în calitate de șef-interimar a DGASPF Căușeni, *din interes material și personal*, folosind situația de serviciu:

1. Contrar pct. 11 al Regulamentului privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican și local, aprobat prin HG RM nr. 1083 din 26.10.2000, la 16 septembrie și 19 octombrie 2011, a dispus perfectarea anchetelor sociale, care confirmă nevoia de ajutor social, de către angajații din cadrul Direcției pentru persoane înrudite cu inculpata prin afinitate (soacrei Serafima Popov și cumnatei Nelea Popov), cărora din casa Direcției ilegal li s-a eliberat ajutor social în sumă de 500 și 2500 lei, pe cînd acestea urmau a fi perfectate de către asistenții sociali din cadrul primăriilor, prejudiciind astfel bugetul social cu 3000 lei.

Legislația pertinentă. *Regulamentul privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican și fondurilor locale de susținere socială a populației și modul de încasare a plăților în aceste fonduri, aprobat prin HG RM nr. 1083 din 26.10. 2000.*

Articolul 11. Pentru a obține ajutorul material, titularul acestui drept se adresează către direcția executivă a fondului de susținere socială a populației de la locul său de trai, prezentînd următoarele acte și documente justificative: b) ancheta socială, *eliberată gratis de primărie și/sau organul local de asistență socială*, care confirmă starea socială, condițiile de trai și venitul global al familiei, în baza cărora se determină nevoia de ajutor a persoanei (familiei) solicitante, precum și veridicitatea circumstanțelor expuse în cerere. În cazul invocării motivului de boală, se va alătura certificatul, eliberat gratis de instituțiile medicale, care confirmă starea sănătății solicitantului și nevoia de a achita serviciile medicale, de a procura medicamentele sau articolele protetice - ortopedice;

Instanța de judecată nu acceptă argumentele acuzatorului de stat în spriginul acestui capăt de învinuire ca fiind vădit în contrare prevederilor noimei materiale. Astfel, pct.11 lit.b) din Regulament, prevede expres că ancheta socială poate fi *eliberată și de organul local de asistență socială*, care în cazul dat și este DGASPF, respectiv nu a avut loc folosirea intenționată de către inculpată a situației de serviciu, or acțiunile inculpatei se încadrează în cadrul legal și competențele acesteia.

S-a constatat că Popov Nelea legal a beneficiat de ajutor social ca familie numeroasă, în care sînt două persoane cu dizabilități - mama și un din copil. Tot în acea perioadă Popov Nelea a suportat intervenții chirurgicale și situația ei se încadrează în prevederile legale a persoanelor care au dreptul să beneficieze de ajutor din fondul social. Mai mult, ancheta acesteia a fost perfectată de către asistentul social din cadrul Primăriei Căușeni, însă a fost tănuțată sau pierdută în cadrul Direcției, fiind întemeiat dispusă întocmirea ei repetată de către angajații DGASPF *în vederea restabilirii drepturilor persoanei*.

Serafima Popov a primit ajutor material în sumă de 500 lei ca veteran al muncii în sistemul social, în legătură cu ziua profesională a lucrătorului social, la inițiativa Consiliului raional. Direcția a prezentat lista veteranilor Consiliului de administrare a Fondului social local, printre care întemeiat figura și Serafima Popov, aceasta avînd 30 ani activați în cadrul Direcției. Tot Direcția a întocmit ancheta ei socială, fapt care nu contravine cadrului legal.

În ambele cazuri ajutoarele au fost acordate de către Consiliul de administrare a CR Căușeni dar nu de către Popov Ludmila, în calitate de șef-interimar a DGASPF Căușeni. Nu s-a constatat că anchetele sociale, perfectate și eliberate Nelei sau Serafimei Popov de către colaboratorii DGASPF Căușeni, la indicația Ludmillei Popov, au fost neobiective și că în baza acestora ultimile ar fi primit ajutor social ilegal.

În concluzie, instanța constată că Nelea și Serafima Popov au beneficiat legal de ajutor social și prin acțiunile inculpatei n-a fost prejudiciat bugetul social.

În ipoteză, doar în cazul în care asistentul social al primăriei ar fi perfectat anchete sociale obiective, care ar fi justificat respingerea cererilor solicitantelor Popov Nelea și Popov Serafima de acordare a ajutorului social, iar Ludmila Popov, abuzînd de situația de serviciu, ar fi dat indicații subalterinilor să-i de a perfectă alte anchete, în care să constate contrariul în pofida circumstanțelor de fapt, cu scopul de a acorda persoanelor înrudite ajutor material sau alte facilități nemeritate, aceasta putea fi atrasă la răspundere în baza art. 327 al. (1) CP, iar persoanele ce le-au întocmit pentru complicitate, însă asemenea circumstanțe nu au fost constatate.

2. Afiindu-se oficial în concediu de boală, în perioada 09-15.03.2011 și 19-27.05.2011, neîntemeiat a dispus întocmirea foilor de parcurs pentru automobilul de serviciu, cu care ar fi parcurs 188 km, consumînd 17,3 litri de combustibil, în sumă de 261,07 lei, iar în perioada 16-18 și 28-30.06.2011, în timpul aflării ei la seminare și conferințe, a decontat neîntemeiat combustibil în cantitate de 40,06 litri, în sumă de 612,92 lei, *deși pentru perioada respectivă au fost întocmite foi de deplasare, achitate din contul Direcției*.

Inculpata n-a recunoscut acest capăt de învinuire, iar acuzatorul de stat n-a opus argumentelor acesteia careva probe pertinente și concludente.

Instanța n-a constatat că inculpata a folosit automobilul de serviciu în scopuri personale. Astfel, au rămas necombătute afirmațiile inculpatei că în timp ce se afla în concediilor medicale indicate deseori era solicitată la serviciu. În special, la solicitarea conducerii raionului, i-a însoțit în deplasarea organizată în s. Copanca. În alte cazuri, fiind în concediu medical, s-a deplasat cu automobilul de serviciu în teritoriu, în scopul soluționării unor probleme de serviciu urgente.

S-a constatat că în perioada 16-18 și 28-30.06. 2011 L.Popov a participat la seminare și/sau conferințe, deplasîndu-se cu automobilul de serviciu. Însă inculpata a insistat că s-a deplasat cu automobilul deoarece înapoi acesta urma să transporte careva articole primite de la Centrul de reabilitare. În alt caz automobilul a transportat blanchete primite pentru activitatea direcției. Martorii Focșa Ion și Arnaut Maria au confirmat că nu au fost cazuri ca Ludmila Popov să folosească automobilul de serviciu în scopuri personale.

Acuzarea deși a afirmat, n-a prezentat careva dovezi, iar inculpația a negat faptul, că ar fi primit careva sume în recuperarea cheltuielilor de transport în baza foilor de deplasare. Instanța nu poate reține în favoarea învinuirii afirmațiile acuzatorului de stat precum că inculpația n-a prezentat organului de urmărire penală sau instanței careva dovezi concludente, că în zilele în care a exploatat automobilul de serviciu, fiind în concediu medical sau la seminar, a fost în careva deplasări în interes de serviciu ori ca automobilul a transportat careva articole de la Centrul de reabilitare sau blanchete, or potrivit art. 8 al. (2),(3), 389 din CPP RM, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

În concluzie, din probele administrate, nu rezultă folosirea abuzivă de către inculpația Popov Ludmila a situației de serviciu, manifestată prin exploatarea mijlocului de transport în scopuri personale, decontarea nejustificată a unor sume pentru alimentarea automobilului de serviciu cu combustibil, interesul material sau un alt interes personal urmărit sau obținut de inculpația de pe urma exploatarea automobilului de serviciu și însăși faptul prejudicierii bugetului instituției.

3. Ignorând prevederile art. 6 din HG RM nr. 381 din 13.04.2006 cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare, a majorat neîntemeiat angajaților Direcției sporul lunar pentru vechime în muncă, ca urmare fiind calculat și achitat nejustificat salariu în sumă de 6487,87 lei mai mult, inclusiv: Arnaut Maria cu 1686,82 lei, Ivanova Svetlana cu 909,78 lei, Puică Liuba cu 405,48 lei și Schneider Mariana cu 3482,79 lei.

Legislația pertinentă. Regulamentul cu privire la modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă personalului din unitățile bugetare, salarizat în baza Rețelei tarifare unice, aprobat prin HG RM nr. 801 din 20 iulie 2007 și Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin HG RM nr. 381 din 13 aprilie 2006, în art. 6, prevăd:

1. Sporul pentru vechime în muncă se stabilește personalului din unitățile bugetare (cu excepția muncitorilor) salarizat în baza Rețelei tarifare unice, în procente față de salariul funcției, ținându-se cont de indemnizația de conducere, în următoarele măsuri:

Vechimea în muncă	Sporul, în % față de salariul funcției,
de la 2 la 5 ani	10
de la 5 la 10 ani	15
de la 10 la 15	20
de la 15 la 20 ani	25
peste 20 ani	30

3. Dreptul de a primi sporul pentru vechime în muncă, potrivit prezentului Regulament, îl au personalul de conducere, personalul de specialitate și funcționarii administrativi din: *instituțiile medico-sanitare și de asistență socială*;

4. Sub incidența prezentului Regulament nu cad următoarele categorii de angajați: muncitorii unităților bugetare, salariații angajați pentru perioada îndeplinirii unor lucrări temporare cu o durată de până la 2 luni, precum și salariații angajați în baza unui contract individual de muncă pentru perioada îndeplinirii unor lucrări sezoniere.

5. În vechimea în muncă ce acordă dreptul de a primi sporul pentru vechime în muncă se include perioada de muncă în instituția respectivă.

6. În vechimea în muncă ce acordă dreptul de a primi sporul pentru vechime în muncă se include, de asemenea:

1) perioada de muncă în funcții de conducere, în calitate de specialiști și funcționari administrativi în unități, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, deținerea cărora era legată de profilul de activitate (specialitate) în instituția respectivă;

2) perioada de muncă în orice funcții în instituții, la întreprinderi și organizații, dacă pentru aceste funcții a fost stabilită și s-a efectuat realmente plata lunară (trimestrială, anuală) a sporului pentru vechime în muncă;

5) perioada de muncă în funcții electivă, precum și perioada de activitate în funcții de conducere și în calitate de specialiști în Centrul sindical național-ramural;

7) perioada concediului plătit parțial pentru îngrijirea copilului până la atingerea vârstei de 3 ani.

7. Întreruperile în muncă nu întrerup vechimea în muncă ce acordă dreptul la sporul pentru vechimea în muncă, însă durata acestor întreruperi nu se include în vechime în muncă.

14. Vechimea în muncă ce acordă dreptul de a primi sporul pentru vechime în muncă se stabilește de către comisia respectivă.

Comisia se creează prin ordinul angajatorului și în componența ei se includ reprezentanți ai serviciului financiar (contabilității), serviciului resurse umane, juridic, precum și ai comitetului sindical.

15. Drept document pentru determinarea vechimii în muncă servește carnetul de muncă al angajatului.

16. Hotărârea comisiei pentru stabilirea vechimii în muncă ce acordă dreptul de a primi sporul pentru vechime în muncă se consemnează într-un proces-verbal, semnat de membrii comisiei.

Extrasul din procesul-verbal al ședinței comisiei se întocmește pentru fiecare angajat în parte, în 2 exemplare, dintre care unul se transmite serviciului financiar (contabilității) și servește drept temei pentru calcularea sporului pentru vechime în muncă, iar cel de al doilea, sub semnătura angajatului, se anexează la dosarul lui personal.

Instanța constată că acest capăt de învinuire poartă un caracter declarativ. Nici în actul de control din 03.02.2012 nici în rechizitoriul, învinuirea în această parte nu este desfușurată și/sau motivată în fapt, aceasta se bazează pe concluzia revizorului, neconfirmată cu careva probe pertinente și concludente, pasibile de a fi apreciate și verificate în cadrul cercetării judecătorești, încălcând de fapt astfel dreptul inculpației la apărare.

Astfel, n-au fost ridicate cu respectarea procedurii legale și anexate la materialele cauzei penale originalele sau copiile autentificate a carnetelor de muncă ale persoanelor cărora le-a fost majorat sporul pentru vechimea în muncă, care ar demonstra ce vechime de muncă de-facto au persoanele vizate, care perioadă de activitate, conform Regulamentului, urma a fi calculată în vechimea în muncă și care nu, care perioadă a fost ilegal inclusă de comisie sau de către inculpația în vechimea de muncă, ce a condus la majorarea nejustificată a sporului la salariu pentru vechime în muncă.

Astfel, inculpata a admis că dînsa și comisia au comis din eroare majorarea neîntemeiată a sporului pentru vechimea în muncă, dar n-a urmărit scopul de a achita acestor persoane adausuri nemeritate și n-a avut vre-un interes material sau alt interes personal. Însă recunoașterea comiterii unei fapte din eroare nu poate înlătura netemeinicia învinuirii dacă instanța, în cadrul cercetării judecătorești, a fost în imposibilitate nemijlocit să cerceteze și să verifice probele pe baza cărora se sprigină învinuirea. *Instanța nu poate pune în baza unei sentințe recunoașterea vinovăției de către inculpată deoarece acuzarea de stat n-a asigurat posibilitatea verificării nemijlocite a probelor pe care se sprigină învinuirea în cadrul cercetării judecătorești, accesul părților la probe, or la baza hotărîrii judecătorești pot fi puse numai acele probe, la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură precum și instanța.*

Mai mult ca atît, s-a constatat că inculpata Popov Ludmila n-a decis unipersonal stabilirea adausurilor la salariu pentru vechime în muncă, or în conformitate cu Regulamentul indicat supra, în cadrul DGASPF Căușeni, activa comisia pentru calcularea vechimii în muncă, din care a făcut parte responsabilul pe resursele umane Maria Arnaut, contabilul-șef Mariana Schneider, liderul sindical Lilia Sîrbu și Ludmila Popov ca conducător al instituției. Cererile solicitanților au fost examinate în comisie și s-a adoptat o decizie colegială, care a fost ulterior aprobată de conducător de conducător, prin care le-a fost recunoscut colaboratorilor direcției Arnaut Maria, Puică Liuba, Ivanova Svetlana și Schneider Mariana dreptul la adaus la salariu pentru vechimea în muncă (f.d.116-117). S-a mai constatat că pînă la adoptarea actului comisia a consultat specialistul din cadrul Direcției Revizie și Control, Larisa Osadci, care a confirmat corectitudinea calculului stagiului de muncă și doar după aceasta L.Popov a aprobat actul și l-a transmis în contabilitate pentru executare.

Instanța reiterează, că pentru a fi în prezența abuzului de putere sau abuzului de serviciu, acuzatorul de stat urma să demonstreze *intenția* directă sau indirectă a inculpatei, că aceasta a prevăzut că acțiunile sau inacțiunile sale vor aduce atingere intereselor publice sau drepturilor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, a dorit sau a acceptat producerea acestui rezultat, or *imprudența, neglijența, eroarea sau incompetența* făptuitorului nu cad sub incidența infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu, fiind posibilă de calificare doar ca o abatere, care poate justifica o sancționare disciplinară ori apreciată ca o situație ce denotă despre necorespunderea L.Popov funcției deținute ca urmare a incompetenței sau, în cel mai rău caz, ca o faptă contravențională.

Inculpata a explicat că doar în cadrul controlului i s-a explicat care sînt criteriile de calculare a stagiului și în fond s-a convins că n-au decis corect. Ca urmare persoanele au restituit sumele primite suplimentar, în afară de Schneider Mariana, care la moment nu mai activa, fiind plecată peste hotarele țării. Nu s-a demonstrat că L.Popov a urmărit în cazul dat vre-un *interes material sau alte interese personale*, că aceasta abuzînd de situația de serviciu, ar fi influențat comisia să decidă ilegal în vavoarea majorării sporului pentru vechimea în muncă colaboratorilor Arnaut Maria, Ivanova Svetlana, Puică Liuba și Schneider Mariana, *în timp ce aceste indicii sînt obligatorii.*

4. Cu privire la eliberarea ilegală a biletelor de reabilitare gratuite la 4 persoane.

S-a pretins că, Popov Ludmila, abuzînd intenționat de situația de serviciu, contrar prevederilor art. 30 p. b) a Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare-recuperare, acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin HG RM nr. 372 din 06 mai 2010 :

- la 28.02.2011, a dispus acordarea biletului de reabilitare-recuperare gratuit cet. Plămădeală Elena, care este pensionară pentru limită de vîrstă și angajată în cîmpul muncii, astfel urmînd să beneficieze de o reducere de doar 30% din costul biletului de tratament, fiind astfel cauzat un prejudiciu în sumă de 3428,78 lei;

- la 26.11.2010, 22.02.2011 și 29.03.2011, a dispus eliberarea biletelor de tratament gratuite respectiv cet. Rusu Valeriu, Pisleariuc Nicolae și Bicherscaia Natalia, care sînt invalizi de gr. III, neangajați în cîmpul muncii și potrivit prevederilor art. 31 lit. b) a HG RM nr. 372 din 06 mai 2010 urma să beneficieze de scutiri în proporție de 70% din costul biletului, urmînd să achite fiecare cîte 1469,48 lei, în total 4484,43 lei.

Legislația pertinentă. Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare-recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin HG RM nr.372 din 6 mai 2010.

1. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate au următoarea semnificație:

persoană în vîrstă – persoană care a atins vîrsta de pensionare conform Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat;

6. *Persoanele cu dizabilități de gradul I care, potrivit concluziei Consiliului de expertiză medicală a vitalității, necesită ajutor permanent din partea altei persoane, beneficiază de bilet de tipul „ÎNȘOȚITOR”, în condițiile prezentului Regulament.*

30. Bilete gratuite se eliberează: b) *persoanelor în vîrstă beneficiare de pensie pentru limită de vîrstă sau alocație socială de stat, neangajate în cîmpul muncii.*

31. Bilete cu reducere de 70 % din cost se eliberează: b) *persoanelor cu dizabilități de gradul III, neangajate în cîmpul muncii;* c) *însoțitorilor persoanelor cu dizabilități de gradul I care, potrivit concluziei Consiliului de expertiză medicală a vitalității, au nevoie de ajutor permanent din partea altei persoane.*

32. Bilete cu o reducere de 30 % din cost se eliberează: a) *persoanelor cu dizabilități de gradul III angajate în cîmpul muncii;*

Inculpata recunoaște că din eroare i-a eliberat lui Rusu Valeriu, invalid de gr. III, bilet de reabilitare gratis, acesta urmînd să achite 30% din costul biletului sau 1469 lei. În celelalte cazuri, inculpata respinge învinuirea ca fiind neîntemeiată.

Astfel, susține că Bicherscaia Natalia și Pisleariuc Nicolae întradevăr erau invalizi de gr.III, însă la momentul beneficierii de bilete gratis aceștea au atins și vîrsta de pensionare și aveau dreptul la bilete de reabilitare pe gratis ca persoane neangajate în cîmpul muncii ce au atins vîrsta de pensionare.

Plămădeală Elena deasemenea a atins vîrsta de pensionare. Mai mult ca atît, ultima a plecat ca însoțitor a unei persoane cu dizabilitate severă - a nepotului Mărgineanu Oleg, invalid de gr.I. Ultima nu era angajată în cîmpul muncii, însă în carnetul ei de muncă lipsea mențiunea că a fost eliberată de la serviciu, deoarece aceasta a activat într-o întreprindere din Transnistria, care a fost lichidată și este în imposibilitate să facă înscrierea respectivă, dar faptul că aceasta întradevăr nu lucrează a fost certificat de către Primărie.

Regulamantul indicat supra, în art. 6, 31 lit. c), prevede dreptul la însoțitor și dreptul ultimului la bilet de recuperare pentru însoțirea persoanelor cu dizabilitate severă de gr. I, indiferent de faptul dacă este sau nu angajat în cîmpul muncii, cu o reducere de 70% din cost.

Prin urmare, inculpata se face culpabilă de eliberarea pe gratis a biletelor de recuperare beneficiarilor Rusu Valeriu și Plămădeală Elena, care urmau să achite cîte 30% din cost sau cîte 1469 lei (în total 2938 lei), inculpata urmînd să se conducă de mențiunea din carnetul de muncă a beneficiarei Elena Plămădeală nu de certificatul Primăriei, dar nu și în cazul beneficiarilor Bicherscaia Natalia și Pisleariuc Nicolae, care deși erau invalizi de gr.III, la momentul beneficierii de bilete gratuite, au atins limita vîrstei de pensionare și conform art.30 lit. b) din Regulamentul, aprobat prin HG RM nr.372 din 6 mai 2010, aveau dreptul la bilete de reabilitare pe gratis.

Însă acuzarea de stat n-a administrat probe în confirmarea acțiunii inculpatei cu intenție sau că inculpata a obținut de pe urma acestei abateri vre-un interes material sau alt interes personal, fapta ei constituind în fond o abatere dar nu cu caracter penal.

O altă problemă de drept relevantă, care urmează a fi supusă aprecierii de instanță, este calificativul „*daunelor de proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*”.

Legislația R.Moldova prevede în termeni clari, preciși, accesibili și previzibili noțiunile de daune materiale în proporții mici (art.18 din Codul contravențional - pînă la 500 lei), proporții mari și proporții deosebit de mari (art. 126 din Cod penal - respectiv mai mult de 50 000 lei pînă la 100 000 lei și suma ce depășește 100 000 lei).

Noțiunea de daune materiale de proporții considerabile legislația R.Moldova nu o explică în termeni sau limite precise, clare, accesibile și previzibile, presupunîndu-se că după parametrii cantitativi, exprimați în bani, marja mărimii considerabile a daunei se situează între limitele de 25-2500 unități convenționale (mai mare de 500 lei și pînă la 50 000 lei).

Conform art. 126. (2) din CP, stabilirea caracterului considerabil al daunei cauzate se dă la diferite etape a procesului penal la discreția în fond subiectivă a organului de urmărire penală, procurorului și în final a instanțelor de judecată de toate ierarhiile, ca criterii servind valoarea, cantitatea, însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei (venitul global al membrilor familiei, starea de sănătate a victimei și a membrilor familiei ei apti de muncă, angajarea sau neangajarea victimei la o muncă permanentă sau provizorie, etc.), iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, se presupune că chiar dacă mărirea prejudiciului patrimonial, cauzat de făptuitor este cuprinsă între limitele de 25-2500 unități convenționale, organul de urmărire penală, procurorul sau instanțele de judecată sînt în drept să nu ateste cauzarea daunelor în proporții considerabile și să nu califice cele comise după criteriile cauzării daunelor considerabile ca faptă cu caracter penal.

Mult mai imprezibilă este constatarea calificativului „prejudicierii considerabile” a intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Codul penal expres nu explică în noțiuni clare și previzibile acest calificativ. Doar în literatura de specialitate se specifică că interesele generale ale societății, încălcarea drepturilor constituționale ale cetățenilor, crearea obstacolelor sau tulburărilor în activitatea organelor puterii și a altor instituții publice, încălcarea ordinii de drept, tăinuirea infracțiunilor săvîrșite etc., se consideră obiective asupra cărora se orientează acțiunile de cauzare de daune în proporții considerabile intereselor publice, iar prin daune de proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice se are în vedere atentarea la interesele pe care legea le recunoaște și le garantează (dreptul la proprietate, la viață, la apărare, la siguranța personală, la libera asociere, la ocrotirea sănătății, la învățătură, libera concurență, libertatea conștiinței etc.), în dependență de gradul lezării acestora.

În asemenea circumstanțe, în temeiul art. 4 al.(2) din Constituția R.Moldova, art. 2 al.(2),(3) din CPP RM, instanța va aplica practica CtEDO, conform căreia *pentru a corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate orice restrîngere a drepturilor, cu atît mai mult cu caracter penal, trebuie să fie prevăzută de o lege organică, dispoziția căreia trebuie să fie accesibilă și clară, iar redactarea acesteia să nu permită interpretare extensivă.*

Norma penală în baza căreia este atrasă la răspundere inculpatul Popov nu corespunde exigențelor admisibile pentru o restrîngere „prevăzută de lege” deoarece nu corespunde criteriului de claritate și previzibilitate, or se constată că dispoziția art.327 al.1) CP, în partea în care prevede „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”, fiind coroborată cu prevederile art.23 al. 2), art. 54 din Constituția R. Moldova, prevederile Convenției și practicii CtEDO, nu întrunește exigențele regulei „*triplului test*” pentru a justifica o restrîngere a dreptului.

Spre exemplu, în cazul Rotaru împotriva României, CtEDO a considerat că anumite dispoziții din legea internă a statului pîrît nu îndeplinesc cerințele unei „legi” *prin faptul că le lipsește caracterul previzibil.*

În cazul Amann împotriva Elveției, Curtea a reamintit că o normă este redactată cu o suficientă previzibilitate numai atunci, *cînd aceasta are un caracter precis, în așa fel încît să permită oricărei persoane, care la nevoie fără a apela la consultanță specializată, să își corecteze conduita.*

Astfel, calificarea faptei ca infracțiune după caracterul considerabil al daunei cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, care se pune la discreția instanței de judecată, în lipsa unor criterii clari, obiectivi, preciși și previzibili, pun în incertitudine atît persoana, care este obligată să respecte legea și să-și corecteze conduita fără a recurge la o consultanță specializată, cît organul de urmărire penală, procurorul și instanțele de judecată, care urmează s-o aplice, iar o atare situație denotă despre incertitudinea, neclaritatea și imprezibilitatea legii penale prin care se restrînge un drept.

Pentru considerentele expuse, instanța va respinge soluția acuzării de stat și va dispune achitarea inculpatei din motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii, or conform art. 390. (1) pct. 3) CPP RM instanța adoptă sentință de achitare dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Cu privire la acțiunea civilă. Legislația pertinentă.CPP RM.

Articolul 225.(4) Instanța de judecată lasă acțiunea civilă fără soluționare în procesul penal în cazul adoptării sentinței de încetare a urmăririi penale sau de achitare din motivul lipsei componenței infracțiunii, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

Articolul 387. (2) În cazul cînd se dă o sentință de achitare, instanța: 2) nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art.35 al Codului penal.

Corpurile delictive: anchetele sociale pe numele Nelei și Serafimei Popov, dosarele persoanelor, care au beneficiat de bilete de recuperare-reabilitare la Centrul medical “Victoria” din Sergheevca urmează a fi păstrate alături la cauza penală iar după întrarea sentinței în vigoare de restituit la DASPF Căușeni.

Cducîndu-se de art. 225 (4), 390 (1) pct. 3), 384 – 385, 387 (2), 397 din CPP RM instanța de judecată, -

DISPUNE :

A o achita pe Popov Ludmila Vasile de comiterea infracțiunii prevăzute la art.327 al. (1) CP RM din motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

A-i revoca inculpatei măsura de reprimare și a-i explica că sentința irevocabilă de achitare duce la reabilitarea deplină a persoanei și-i acordă dreptul la despăgubiri în conformitate cu prevederile Legii nr.1545 din 25.02.1998.

Se explică reprezentantului Consiliului rational Căușeni că pronunțarea sentinței de achitare din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, nu împiedică partea care a inițiat acțiunea civilă în procesul penal de a o intenta în ordinea procedurii civile.

Corpurile delictive: anchetele sociale pe numele Nelei și Serafimei Popov, dosarele persoanelor, care au beneficiat de bilete de recuperare-reabilitare la Centrul medical “Victoria” din Sergheevca,- de păstrat alături la cauza penală, iar după întrarea sentinței în vigoare de restituit la DASPF Căușeni.

Cheltuielile judiciare se trec pe contul statului.

Sentința cu drept de apel la Curtea de Apel Bender în termen de 15 zile.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Ion Sandu